

AmCham Business Service Center Forum (BSCF)

Fórum centier podnikových služieb

Návrh opatrení na elimináciu ekonomických dopadov pandémie Covid-19

Manažérske zhrnutie

AmCham Business Service Center Forum (BSCF) je sektorovou asociáciou združujúcou centrá podnikových služieb (= biznis centrá), ktoré na Slovensku zamestnávajú spolu takmer 33 tisíc zamestnancov, čo tvorí 90% celého odvetvia. **Po automobilovom a elektrotechnickom priemysle ide o tretie najväčšie odvetvie; na Slovensku priamo zamestnáva celkovo viac ako 37 tisíc ľudí.** Centrá poskytujú služby s vysokou pridanou hodnotou najmä v oblastiach IT, správy finančných tokov, reporting-u, účtovníctva a služieb zákazníkom. V roku 2018 predstavovali mzdové výdavky celého sektora vyše 800 mil. €, zamestnanci odvedli na dani z príjmu do štátneho rozpočtu 130 mil. € a celkové odvody spoločností a zamestnancov dosiahli úroveň takmer 400 mil. €. Od roku 2016 sektor zaznamenáva priemerný medziročný nárast miezd na úrovni 3,6% (aktuálna priemerná mesačná mzda sa pohybuje na úrovni 1830€), pričom počet zamestnancov v sektore rastie medziročne v priemere o 3,3%.

Najväčšou hodnotou sektora sú zamestnanci. Centrá potrebujú kvalifikovaných pracovníkov a flexibilitu v zamestnávaní, ktorú môže priniesť len pružnejší a modernejší zákonník práce, ktorý bude postavený na modernej filozofii rešpektujúcej otvorenosť slovenskej ekonomiky. **Preto vládu SR žiadame o urýchlenú implementáciu opatrení s cieľom znížiť negatívne ekonomické a spoločenské dopady aktuálnej krízy na sektor biznis centier. Za najvýznamnejšie navrhované urgentné opatrenia s cieľom udržania zamestnanosti považujeme:**

- Oddeliť prácu z domu (home office) od domáckej práce a telepráce v Zákonníku práce, zrušiť povinnosť zamestnávateľa zabezpečiť rovnaké podmienky na výkon práce z domu ako v priestoroch zamestnávateľa a preniesť zodpovednosť za BOZP a PO na zamestnanca;
- Súbeh OČR a práce z domu v pomere 50:50 počas núdzového stavu v súvislosti s pandemiou Covid-19;
- Odloženie platieb odvodov do Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní o 3 mesiace pre všetky skupiny zamestnancov (vrátane skrátených úväzkov a tzv. „dohodárov“). V rámci zníženia nárokov na cash-flow, možnosť implementovať splátkový kalendár na odložené odvody. Zároveň zabezpečiť, aby odloženie nemalo vplyv na vyplácanie podpory v nezamestnanosti či prístupu k zdravotnej starostlivosti (napr. kúpeľná liečba) v prípade, že budú odvody zaplatené do 12 mesiacov od skončenia krízy.

Kompletné znenie navrhovaných opatrení AmCham BSCF

AmCham Business Service Center Forum (BSCF) je sektorovou asociáciou združujúcou centrá podnikových služieb (= biznis centrá), ktoré na Slovensku zamestnávajú spolu takmer 33 tisíc zamestnancov, čo tvorí 90% celého odvetvia. **Po automobilovom a elektrotechnickom priemysle ide o tretie najväčšie odvetvie; na Slovensku priamo zamestnáva celkovo viac ako 37 tisíc ľudí.** Centrá poskytujú služby s vysokou pridanou hodnotou najmä v oblastiach IT, správy finančných tokov, reporting-u, účtovníctva a služieb zákazníkom. V roku 2018 predstavovali mzdové výdavky celého sektora vyše 800 mil. €, zamestnanci odvedli na dani z príjmu do štátneho rozpočtu 130 mil. € a celkové odvody spoločností a zamestnancov dosiahli úroveň takmer 400 mil. €. Od roku 2016 sektor zaznamenáva priemerný medziročný nárast miezd na úrovni 3,6% (aktuálna priemerná mesačná mzda sa pohybuje na úrovni 1830€), pričom počet zamestnancov v sektore rastie medziročne v priemere o 3,3%.

Za päť rokov existencie BSCF ako asociácia centier podnikových služieb viedla s vládou korektný dialóg, má i) fungujúcu vládnu koncepciu podpory prijatú vládou SR v júli 2017, ii) register centier podnikových služieb pri Ministerstve hospodárstva SR, iii) skrátené lehoty na cudzineckej polícii či iv) investičné stimuly pre rast centier v regiónoch Slovenska. Veľké centrá tak nezapíňajú len kapacity v Bratislave, ale expandujú aj po Slovensku. Okrem Košíc sa centrá zdieľaných služieb objavujú už aj v Nitre, Žiline, Prešove, Komárne, Banskej Bystrici, Nových Zámkoch, Považskej Bystrici a ďalších mestách. Najväčšou hodnotou sektora sú bezpochyby ľudia. Centrá potrebujú kvalifikovaných pracovníkov a flexibilitu v zamestnávaní, ktorú môže priniesť len pružnejší a modernejší zákonník práce, ktorý bude postavený na modernej filozofii rešpektujúcej otvorenosť slovenskej ekonomiky. **Flexibilita a zoštíhlenie zákonníka práce by sa malo týkať najmä začatia a skončenia pracovného pomeru, flexibilných foriem zamestnávania, organizácie pracovného času, nastavenia sociálnej politiky zamestnávateľa a kolektívno-právnych vzťahov.**

V súčasnej komplikovanej globálnej situácii pracuje viac ako 95% zamestnancov sektora na Slovensku z domu využívajúc moderné technológie pri zachovaní denných operácií. Flexibilita a adaptabilita je v DNA biznis centier, avšak ani tie zďaleka nedokážu plnohodnotne prekonať ekonomické otrasy spôsobené pandémiou ochorenia Covid-19. **Preto vládu SR žiadame o urýchlenú implementáciu nasledovných opatrení s cieľom znížiť negatívne ekonomické a spoločenské dopady aktuálnej krízy na sektor biznis centier.**

URGENTNÉ PRACOVNO-PRÁVNE OPATRENIA:

- Oddeliť prácu z domu (home office) od domácej práce a telepráce v Zákonníku práce, zrušiť povinnosť zamestnávateľa zabezpečiť rovnaké podmienky na výkon práce z domu ako v priestoroch zamestnávateľa a preniesť zodpovednosť za BOZP a PO na zamestnanca;
- Možnosť jednostranného zníženia úväzkov a miezd (bez súhlasu predstaviteľov zamestnancov) zo strany zamestnávateľa v prípade vyhlásenia pandémie Covid-19 za „objektívnu prekážku na strane zamestnávateľa“ výhradne po dobu trvania pandémie;
- Uznanie elektronickej komunikácie a elektronických podpisov zmlúv bez nutnosti podpisovať papierové verzie zmlúv (pracovné zmluvy, dodávateľské zmluvy, e-faktúry, atď.);
- Automatické predĺženie existujúcich platných povolení na pobyt a pracovných povolení pre zamestnancov z tretích krajín o 6 mesiacov (resp. maximálne na dobu 60 dní po skončení núdzového stavu v súvislosti s pandemiou Covid-19 po vzore Českej republiky);
- Uľahčiť dochádzanie za prácou na územie SR pre zamestnancov s trvalým pobytom na území iného členského štátu EÚ do vzdialenosti 20 km od slovenských hraníc na základe potvrdenia od zamestnávateľa.

URGENTNÉ OPATRENIA FINANČNÉHO CHARAKTERU:

- Súbeh OČR a práce z domu v pomere 50:50 počas núdzového stavu v súvislosti s pandemiou Covid-19;
- Odloženie platieb odvodov do Sociálnej poisťovne a zdravotných poisťovní o 3 mesiace pre všetky skupiny zamestnancov (vrátane skrátených úväzkov a tzv. „dohodárov“). V rámci zníženia nárokov na cash-flow, možnosť implementovať splátkový kalendár na odložené odvody. Zároveň zabezpečiť, aby odloženie nemalo vplyv na vyplácanie podpory v nezamestnanosti či prístupu k zdravotnej starostlivosti (napr. kúpeľná liečba) v prípade, že budú odvody zaplatené do 12 mesiacov od skončenia krízy;
- Možnosť odvieť 2% resp. 3% z daní elektronicky s odkladom do 30.6.2020;
- Zrušenie povinnosti platby preddavkov daní z príjmu zamestnancov a sociálne odvody v krajine trvalého bydliska mimo územia SR pre pracovníkov vykonávajúcich prácu z domu na území iného členského štátu EÚ pre slovenskú firmu (napr. zamestnanec členskej spoločnosti BSCF na trvalý pracovný pomer pracujúci z domu v Hainburgu musí aktuálne rozdeľovať svoju daňovú povinnosť medzi SR a Rakúsko, čo výrazne navyšuje administratívne náklady aj pre jeho zamestnávateľa).

DLHODOBÉ SYSTÉMOVÉ OPATRENIA

- Podpora a zrýchlenie efektívnej elektronickej komunikácie s úradmi práce a cudzineckou políciou s cieľom eliminácie osobného kontaktu;
- Úprava Zákona o službách zamestnanosti s cieľom vyššej flexibility pri vydávaní pracovných povolení pre cudzincov z tretích krajín: úprava článku 23, bod 7, Zákon c. 5/2004 Z. z., Zákon o službách zamestnanosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov (prípadne úprava článku 1a).„(7)Platnosť povolenia sa po skončení jeho platnosti až do rozhodnutia o žiadosti o obnovenie povolenia považuje za platné.“
- Eliminácia žiadostí o vystavenie originálnych dokumentov, ktoré je potrebné zasielať verejným inštitúciám poštou alebo osobným doručením (napr. žiadosti o materskú či otcovskú dovolenku alebo potvrdenie o „PN“ pre Sociálnu poisťovňu alebo potvrdenie pre zdravotnú poisťovňu);
- Systémová podpora mimovládnych organizácií v oblasti vzdelávania, podpory žien v podnikaní a štúdiu, práce s marginalizovanými komunitami;
- Zrušenie superlegalizácie (apostil) potvrdenia o dosiahnutom vzdelaní pre občanov tretích krajín pri predkladaní žiadosti o pobyt na území SR a žiadosti o pracovné povolenie.

Na to, aby biznis centrá v súčasnosti udržali plnú zamestnanosť a v po-krízovom období ako jeden z kľúčových pilierov pre udržanie hospodárskeho rastu vytvárali ďalšie pracovné miesta na Slovensku, potrebujú reagovať na globálne výzvy v odvetví. Legislatíva v oblasti pracovného práva či odmeňovania zamestnancov na Slovensku musí byť flexibilná a atraktívna pre zotrvanie existujúcich investorov, prípadne príchod ďalších na slovenský trh. Flexibilný zákonník práce biznis centrá vnímajú ako nevyhnutnú podmienku udržania zamestnanosti a ďalšieho rastu v prípade ekonomických otrasov.